

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ**

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З ПСИХОЛОГІЇ
галузь знань 0301 Соціально-політичні науки
напрямок підготовки 6.030102 "ПСИХОЛОГІЯ"
напрямок підготовки 6.030103 "ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ"
Освітній ступінь – «бакалавр»**

**Затверджено
на засіданні Вченої ради
факультету психології та соціології
протокол № 6 від «30» січня 2019 року**

**Затверджено
на засіданні науково-методичної ради
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
протокол № 6 від «20» лютого 2019 року**

ЛУЦЬК – 2019

УДК 159.9.01 (072)

ББК 88.5я7

М54

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології
(протокол № 7, від 29.01.2019 р)

Укладач – **Іванашко О. Є.**, кандидат психологічних наук,
доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Рецензенти:

- **Ж.П.Вірна**, доктор психологічних наук, професор кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
- **Я.О.Гошовський**, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
- **О.В.Лазорко**, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної та соціальної психології і соціології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
- **М.І.Мушкевич**, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичної та клінічної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З ПСИХОЛОГІЇ розрахована на студентів факультету психології та соціології СНУ імені Лесі Українки

М 54

**Програма комплексного державного іспиту з психології / укл.
О. Є. Іванашко. – Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2019. – 36 с.**

УДК 159.9.01(072)

ББК 88.5я7

© Іванашко О.Є. 2019

1. Вихідні положення про державний екзамен

(згідно Положення про організацію навчального процесу у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки)

Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньому ступені з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої програми.

Державна атестація студентів, які навчаються за освітньою програмою підготовки бакалаврів проводиться в університеті у формі державного екзамену та/або захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Згідно Положення про навчальний процес у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки, Державний екзамен як комплексна перевірка знань студентів з дисциплін, передбачених навчальним планом, проводиться за білетами, складеними у відповідності до навчальних програм у формі, визначеній випусковою кафедрою та погодженій з науково-методичною комісією факультету.

Практичну частину екзамену виконують із залученням реального об'єкту майбутньої професійної діяльності чи чинної моделі такого об'єкта.

Структура державного екзамену, послідовність і терміни проведення різних етапів екзамену, критерії оцінки знань студентів за різними видами атестації встановлюються випусковою кафедрою і вченою радою факультету та доводяться до відома студентів.

2. Цілі й функції державного екзамену

ВИПУСКНИК ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- методологічні принципи і теоретичні концепції сучасної психології;
- основні закономірності існування і розвитку психіки людини;
- особливості пізнавальної діяльності особистості, напрями та специфіку практично-психологічної діяльності в цих сферах;
- індивідуально-типологічні і стильові параметри діяльності людини і систему відповідних практично-психологічних заходів;

- закономірності структури і становлення особистості в онтогенезі, найбільш важливі теоретичні уявлення світової психології щодо психології особистості;
- закономірності вікового розвитку особистості і особливості практично-психологічної діяльності з людьми різних вікових груп;
- соціально-психологічні закономірності розвитку й існування особистості в групі та в спільнотах і основні підходи до практично-психологічної діяльності в комунікативній та інтерактивній сферах;
- особливості індивідуальних варіантів розвитку особистості та принципи організації відповідної психологічної діяльності;
- основні положення і принципи консультативно-корекційної роботи, сучасні напрямки психологічного консультування, основні засоби консультативної роботи;
- основи психокорекційної та реабілітаційної діяльності, закономірності психосоматичних проявів та клінічних випадків;
- закономірності виникнення, перебігу та корекції екстремальних (травматичних) переживань особистості;
- методи дослідження в психології;
- основні принципи і напрямки психодіагностики;
- закономірності і засоби психокорекційної та реабілітаційної діяльності.

ВИПУСКНИК ПОВИНЕН ВМІТИ:

- аналізувати теоретичні положення наукової психології і рефлексивно застосовувати їх в практичній діяльності;
- виокремлювати дослідницьку проблему і планувати психологічне дослідження;
- проводити психодіагностичні обстеження, формувати гіпотетичне передбачення про характер і причини психологічних проблем дитини і дорослого клієнта;
- формувати експериментальне вивчення проблеми, інтерпретувати дані психодіагностики, робити висновки;
- аналізувати і інтерпретувати окремий випадок за запитом;
- планувати і здійснювати систему консультативно-корекційних процедур, адекватних життєвій проблемі особистості;

- застосовувати різні способи психотерапевтичної взаємодії з клієнтом;
- планувати і здійснювати систему реабілітаційних заходів;
- гнучко реагувати на індивідуальні випадки, рефлексивно ставитись до проблем клієнта;
- відновлювати свої фахові знання, мати тенденції до професійно-особистісного зростання;
- реалізувати професійно-етичні вимоги і положення у відповідності до існуючих нормативів.

Державна атестація *для студентів освітнього ступеня «бакалавр»* проводиться у формі Комплексного державного іспиту з психології.

3. Загальні вимоги до організації державного іспиту

Комплексний державний іспит з психології являє собою підсумкову звітно-оцінювальну процедуру, метою якої є встановлення рівня фахової готовності випускника факультету психології та соціології до професійної діяльності. Вихідною концептуальною ідеєю екзамену є ретельний аналіз можливостей майбутнього фахівця ефективно виконувати всі основні види діяльності, що існують в галузі психології (психологічне діагностування, консультативна діяльність, психокорекція, освітня психологічна діяльність, психологічна реабілітація).

Істотними складовими, що визначають успішність перерахованих видів професійної діяльності, є загальнотеоретична підготовка в галузі психологічної науки, знання основних напрямків сучасної консультативної психології, здатність до рефлексії наукового знання і проектування його в площину реальних психологічних проблем особистості та наявності системи первинних навичок аналізу запиту клієнта.

Державний екзамен як комплексна перевірка знань студентів з дисциплін, передбачених навчальним планом, проводиться за білетами, складеними у відповідності до навчальних програм у формі, визначеній випусковими кафедрами та погодженій з науково-методичною комісією факультету, *Додаток А*.

Зазначене уявлення визначає комплексний і наскрізний характер державного екзамену з психології. Передбачається, що підготовка до нього дозволить випускнику рефлексивно, під кутом професійної реалізації, осягнути зміст всіх основних навчальних курсів з психологічних дисциплін, які вивчались за період підготовки випускника. Виокремлюють три змістовні складові, що в своїй єдності визначатимуть ступінь успішності екзаменаційної відповіді:

- теоретична;
- рефлексивно-прикладна;
- практично-аналітична.

Теоретична складова передбачає знання і розуміння випускниками основних закономірностей функціонування і розвитку психіки людини, особливостей становлення особистості в онтогенезі та окремих аспектів індивідуальних варіантів і стильових особливостей розвитку: ґрунтовних соціально-психологічних механізмів і закономірностей існування особистості в соціумі, фундаментальних сучасних підходів до діагностичної і консультативно-корекційної роботи в галузі психології.

Рефлексивно-прикладна складова передбачає виявлення студентом здатності до аналізу науково-психологічних закономірностей і їхньої реалізації в межах наведення ним конкретної ситуації-прикладу практично-психологічної діяльності у процесі висвітлення питань теоретичного блоку. В межах даного напрямку виявляється можливість майбутнього фахівця використовувати загальні психологічні положення відносно вікових, гендерних, індивідуальних особливостей людини: організовувати психодіагностичні процедури в межах наявної проблеми: орієнтуватися в аспектах реабілітації граничних станів особистості тощо.

Практично-аналітична складова спрямована на виявлення здатності студента реалізовувати набуті протягом навчання знання і вміння спланувати наукове дослідження шляхом визначення теми й розробки календарного плану, здійснення добору методичного інструментарію з метою планування комплексного дослідження проблеми, здійснення аналізу сучасного стану вивчення проблеми та її емпіричної інтерпретації, а також планування консультативно-корекційної діяльності в межах конкретної теми.

Вказані складові реалізуються в **структурі екзаменаційної відповіді**, яка складається з двох блоків:

- теоретичного (рефлексивно-прикладного)
- практично-аналітичного.

До **Теоретичного блоку** (рефлексивно-прикладного) входить два питання (перше і друге) білету, які передбачають висвітлення знань з базових дисциплін за навчальним планом та можливе наведення прикладів, у процесі побудови відповіді студентом, що демонструє прикладний характер набутих вмінь за час проходження практик, *Додаток Б*.

Практично-аналітичний блок це третє питання у білеті, яке має бути завчасно підготовленим студентом під керівництвом викладача однієї із кафедр факультету, *Додаток В*.

Перелік питань теоретичного та практичного блоків повинен бути зміненим щороку з додатковим обговоренням на засіданні відповідної кафедри та затверджуватися рішенням Вченої ради факультету.

4. Методика проведення консультацій до Комплексного державного іспиту з психології

Під час підготовки до іспиту велику роль відіграють консультації. Зазвичай кожній групі дають одну-дві передекзаменаційні консультації.

Консультація має установчий характер. Тому вона організується для потоку студентів на самому початку тритижневого терміну, виділеного для підготовки й складання державного екзамену.

На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до державного екзамену.

На консультації викладач розповідає студентам:

- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про спосіб і форму представлення практичної частини білету;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення іспиту;
- про режим роботи в дні підготовки до іспиту;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення державного екзамену.

Консультація має на меті надати студентам допомогу у вивченні нових і найбільш складних питань фахових дисциплін. Ця консультація проводиться напередодні іспиту для окремої групи студентів.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це, зрозуміло, не виключає можливості для кожного студента задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також на консультації проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на держіспиті.

Консультацію можна проводити у формі «круглого столу» за участю викладачів, які входять до складу Державної екзаменаційної комісії чи інших викладачів кафедр, де читались відповідні дисципліни.

5. Про організацію роботи ДЕК

Засідання ДЕК відображаються у протоколах встановленої форми. У них фіксуються:

- повнота відповіді на запитання екзаменаційного білету;
- додаткові запитання, поставлені студенту;
- оцінка, отримана студентом під час атестації;
- рішення комісії про присвоєння студенту кваліфікації і про видачу йому диплома (звичайного зразка чи з відзнакою).

Тривалість засідання ДЕК не повинна перевищувати шести академічних годин на день.

Тривалість усного державного екзамену, як правило, не повинна перевищувати 30-ти хвилин для одного студента: 15-20 хвилин – на представлення теоретичного блоку та для розкриття змісту практичної частини (дослідницького проекту), студенту надається не більше 10-15-ти хвилин (разом з відповідями на додаткові запитання членів ДЕК).

6. Оцінка результатів складання державних іспитів

Оцінювання результатів складання державних іспитів та захисту ВКР здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті

системою контролю знань за 100-бальною з переведенням у шкалу ECTS та розширену лінгвістичну оцінку:

90–100 балів (A) – відмінно – відмінне виконання з незначними–помилками,

82–89 балів (B) – дуже добре – вище середніх стандартів, але з деякими– помилками;

75–81 балів (C) – добре – в цілому змістова робота зі значними–помилками;

67–74 балів (D) – достатньо – чітко, але зі значними недоліками;

60–66 балів (E) – задовільно – виконання відповідає мінімальним–критеріям;

менше 60 балів (FX) – незадовільно.

Усі екзаменаційні завдання зазначені в екзаменаційному білеті з комплексного державного іспиту. Підсумкова оцінка комплексного державного іспиту є середньозваженою оцінок за кожен складову екзаменаційного завдання.

Критерії оцінки знань

при складанні комплексного державного іспиту:

1. Оцінка «**відмінно**» – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усної відповіді на питання екзаменаційного білету, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань з опорою на обов’язкову та додаткову літературу.

2. Оцінка «**дуже добре**» навчальний матеріал освоєний цілком, демонструє необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом які в основному сформовані, розкриває зміст теоретичних питань з опорою на обов’язкову та додаткову літературу, але відповідь містить недостатню аргументацію основних положень чи окремі неточності.

3. Оцінка «**добре**» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усної відповіді, в основному розкриває зміст теоретичних питань, спираючись при цьому на обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не достатня

глибина та аргументація, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

4. Оцінка «**достатньо**» – студент володіє теоретичним матеріалом, демонструє основні практичні вміння у висвітленні практичної частини, але недостатнім є всебічний аналіз, обґрунтування та аргументація висвітлюваного матеріалу.

5. Оцінка «**задовільно**» – студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усної відповіді, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

6. Оцінка «**незадовільно**» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усної відповіді, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Рішення ДЕК про оцінку знань, виявлених під час складання іспиту, приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови державної екзаменаційної комісії є вирішальним.

***Примітка:** Оцінку державного іспиту пропонує кожен член ДЕК. Шляхом обговорення члени ДЕК приходять до погодженої оцінки, яку голова ДЕК оголошує студентам. За теоретичну та практичну частину іспиту виставляється одна оцінка.*

Повторне складання (перескладання) державного іспиту з метою отримання вищої оцінки не допускається.

Незадовільна оцінка за іспит

У випадку, коли результати складання державного іспиту не відповідає вимогам рівня атестації, ДЕК приймає рішення про те, що студент є не атестованим, про що вказується у протоколі засідання комісії.

Студент, який отримав незадовільну оцінку за результатами складання державного іспиту відраховується з університету. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У разі одержання незадовільної оцінки з однієї дисципліни (при складанні окремо декількох) студент не позбавляється права продовжувати складати державні іспити з інших дисциплін у термін, встановлений розкладом.

Якщо студент не з'явився на засідання ДЕК для складання іспиту, то в протоколі комісії записується, що він є не атестований у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

Студенти, які не склали державні іспити у затверджений для них термін, мають право на повторну атестацію в наступний термін роботи ДЕК протягом трьох років після закінчення університету.

Додаток Д. Зразок заяви про повторний допуск до державної атестації.

7. Про форму проведення державного іспиту

До початку іспиту група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ДЕК.

Голова комісії вітає студентів з початком державного екзамену, знайомить їх зі складом ДЕК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до іспиту запрошуються одночасно не більше 5-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією.

Кульмінаційна частина іспиту – заслуховування комісією відповідей студента. Якщо останній відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голові комісії необхідно спрямувати відповідь студента у правильному напрямі. Члени комісії, з дозволу голови ДЕК, мають право задавати уточнюючі й додаткові питання. Методично доцільно задавати питання після відповідей студента на всі питання екзаменаційного білета.

Якщо студент допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях студента.

Додаткові питання до теоретичної частини іспиту члени комісії задають на державному екзамені за таких обставин:

- відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Додаткові запитання до практичної частини іспиту членами ДЕК задаються обов'язково і вносяться в протокол засідань ДЕКу. Мета запитань з'ясувати рівень володіння матеріалом, що представляє студент, та визначення об'єктивної комплексної оцінки за розширеною лінгвістичною шкалою.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на іспиті невимушеної, доброзичливої робочої атмосфери, яка сприятиме спокійній підготовці студентів до відповідей.

Разом із тим важливо органічно поєднувати на державному іспиті високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів у визначенні рівня їх знань.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок білету до Комплексного державного іспиту з психології

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань 0301 Соціально-політичні науки

Напрямок підготовки 6.030102 "ПСИХОЛОГІЯ"

Державний екзамен: **Комплексний державний іспит з психології**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 31

1. Загальна характеристика пам'яті. Види пам'яті. Мнемічні операції і прийоми. Моделі пам'яті.
2. Тест як основний психодіагностичний інструмент. Класифікація тестів. Основні вимоги до застосування тестів.
3. Практична частина.

Затверджено на засіданні вченої ради
факультету психології та соціології

Протокол № 4, від «1» листопада 2018 року

М. П.

Декан факультету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Б

ПРОГРАМА ДО ДЕКУ:

(змінюється і затверджується щороку Вченою радою факультету)

Пізнавальні процеси

1. Категорія відчуття в психології. Види відчуттів і критерії їх класифікації. Адаптація, взаємодія, сенсibilізація і синестезія відчуттів.
2. Загальна характеристика сприймання. Апперцепція. Види і закономірності сприймання. Властивості сприймання.
3. Загальна характеристика уваги. Функції уваги і нейрофізіологічні механізми уваги. Види уваги. Індивідуальні особливості уваги.
4. Загальна характеристика пам'яті. Види пам'яті. Мнемічні операції і прийоми. Моделі пам'яті.
5. Загальна характеристика категорії мислення. Узагальненість і опосередкованість процесу мислення. Функції і види мислення. Операції мислення.
6. Природа інтелекту. Основні підходи до природи і структури інтелекту. Оцінка інтелекту.

Психологія мотивації і емоцій

7. Мотивація як сукупність особистісних (стійких) і ситуативних (динамічних) факторів. Характеристика понять “мотивація”, “потреба”, “мотив” у психології.
8. Мотивація в теорії поля Курта Левіна (поняття валентності, психологічного поля та польової поведінки). Структура особистості за К.Левіним. Характеристика ефекту Зейгарнік (ефекту незавершеної дії).
9. Мотивація досягнення, її структура. Рівень домагань як особистісна детермінанта мотивації досягнення. Залежність рівня досягнень від сили мотивації. Закони Єркса-Додсона. Феномен перемотивації.
10. Поняття емоції у психології. Емоції і почуття. Психологічні теорії емоцій. Залежність успішності діяльності людини від сили її емоційного збудження. Закон Хебба.

Психологія особистості

11. Індивідуальна психологічна концепція особистості А.Адлер а: ядро і периферія особистості, модель самореалізації, досконалість, психотерапія, практичне застосування.
12. Епігенетична концепція особистості Е.Еріксона: ядро і периферія особистості, психоаналітичний підхід, его-психологія.

13. Гуманістична концепція А.Маслоу: ядро і периферія особистості, модель активації, гуманістичний і транс персональний напрямок.

Соціальна психологія

14. Поняття спілкування у соціальній психології. Види спілкування. Структура спілкування.
15. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Особливості невербальних засобів комунікації в різних культурах.
16. Ефекти міжособистісного сприймання (ореолу, первинності, новизни). Явище стереотипізації.
17. Проблема групи в соціальній психології. Види груп та їх загальна характеристика.
18. Конформізм та конформність. Чинники конформної поведінки. Феномен групового тиску.
19. Лідерство та керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства та керівництва. Стили лідерства та керівництва.

Юридична психологія

20. Юридична психологія як наукова дисципліна. Структура юридичної психології.

Вікова психологія

21. Предмет і завдання сучасної вікової психології. Поняття про вік людини; різновиди віку.
22. Поняття про «психологічну тріаду», сензитивні та критичні періоди розвитку. Вікові кризи.
23. Сучасні вікові періодизації психічного розвитку людини.
24. Психологічні особливості розвитку дитини дошкільного та молодшого шкільного віку. Характеристика кризи 6 років.
25. Криза середини життя: симптоми, шляхи подолання.
26. Соціально-психологічні зміни у літньому віці. Теорії старіння. Геронтопсихологія.
27. Загальні тенденції формування особистості підлітка. Центральне психологічне новоутворення, провідний вид діяльності та симптоми кризи у підлітковому віці.
28. Формування особистої ідентичності старшокласника. Статуси ідентичності (за Дж. Марсія). Проблема самовизначення та пошук сенсу життя.

Спеціальна психологія

29. Поняття "дитина з порушеннями психофізичного розвитку". Класифікація порушень психофізичного розвитку.

30. Особливості розвитку людини з порушеннями інтелекту і психічними захворюваннями. Поняття, рівні і форми розумової відсталості.
31. Сутність і зміст поняття затримка психічного розвитку. Типологія ЗПР.
32. Класифікація осіб із вадами мовлення, її значення для корекційно-реабілітаційної практики.

Педагогічна психологія

33. Психологічні механізми та чинники виховання. Критерії вихованості. Психологія перевиховання.
34. Психологічна характеристика типів та видів навчання. Психологія індивідуалізації та диференціації навчання.
35. Психологічна структура педагогічної діяльності. Характеристика функцій педагогічної діяльності
36. Педагогічні здібності. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і її рівнів. Психологія стилів педагогічної діяльності.

Методика викладання психології

37. Психологія активних методів навчання. Методи програмованого навчання. Методи проблемного навчання. Методи інтерактивного навчання.
38. Підготовка і проведення лекційних та практичних занять з психології

Психологічна служба в освіті

39. Шкільна психологічна діяльність як єдиний процес. Характеристика діяльності на кожному етапі.
40. Психолого-педагогічний консиліум як процес. Основні етапи консиліуму.

Психотерапія

41. Поняття психотерапії. Різниця між психоконсультацією та психотерапією. Принципи психотерапії. Види і напрямки психотерапії.
42. Психодинамічна психотерапія. Суть психоаналізу. Генеза неврозу (за З. Фрейдом). Основні техніки психоаналізу. Результат психотерапевтичного впливу.
43. Аналітична психотерапія К. Г. Юнга. Суть психотерапії. Генеза неврозу. Основні техніки аналітичної психотерапії. Результат психотерапевтичного впливу.
44. Індивідуальна психотерапія А. Адлера. Суть психотерапії. Генеза неврозу. Основні техніки індивідуальної психотерапії. Результат психотерапевтичного впливу.

45. Поняття арт-терапії. Суть арт-терапії. Види арт-терапії. Результат психотерапевтичного впливу.

Психодіагностика та математичні методи в психології

46. Психодіагностичний діагноз. Етапи та рівні постановки психодіагностичного діагнозу.
47. Тест як основний психодіагностичний інструмент. Класифікація тестів. Основні вимоги до застосування тестів.
48. Нетестові методи в психології: опитувальні методи, проєктивні методи, спостереження.

Психологія сім'ї

49. Поняття психологічної готовності до шлюбно-сімейних взаємин. Рівні психологічної готовності. Соціально-психологічні чинники вибору шлюбного партнера.
50. Стадії шлюбу та кризові періоди подружнього життя.

Психологічне консультування

51. Структура психоконсультативного процесу. Вимоги до організації і проведення психоконсультативної бесіди.
52. Основні напрями психологічного консультування та їх характеристика.
53. Етика поведінки та професійний етикет психолога-консультанта.

Патопсихологія

54. Загальне поняття про патопсихологію. Завдання патопсихології. Принципи патопсихологічних досліджень за Б. В. Зейгарник.
55. Порушення психічних процесів: порушення пам'яті, відчуття, сприймання, увага, уява, мислення. Розлади інтелекту (олігофренія, ідіотія, імбецильність, дебільність).
56. Патопсихологічний розвиток як фактор девіантної поведінки.

Клінічна психологія

57. Спеціальні методи дослідження в клінічній психології. Характеристика методу психологічного анамнезу та клінічного інтерв'ю. їх переваги та недоліки.
58. Поняття внутрішньої картини хвороби (ВКХ). Основні рівні відображення хвороби в психіці людини.
59. Поняття неврозу. Роль страху та тривоги в генезі неврозів. Психодіагностика невротичних станів.
60. Загальна характеристика психосоматики. Психологічні аспекти серцево-судинних та онкологічних захворювань.

Додаток В

Вимоги до підготовки практично-аналітичної складової Комплексного державного іспиту з психології (питання №3 білету)

Згідно з навчальними планами підготовки фахівця з вищою освітою, практична частина Комплексного державного іспиту з психології – одна із форм державної атестації студентів, яку виконують випускники освітнього ступеня «бакалавр», відповідно до Положення про навчальний процес у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки. У такий спосіб студент доводить рівень власної кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук і самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми.

Практична частина Комплексного державного іспиту з психології – це вид наукової роботи, який дає можливість виявити рівень наукової підготовки студента з означеного фаху. Виконання практичної частини та її захист перед Державною екзаменаційною комісією (далі – ДЕК) є перевіркою підготовки фахівця до самостійної діяльності з обраного напрямку підготовки (спеціальності) (освітньої програми), його здібностей самостійно аналізувати стан проблем у певній галузі науки, розробляти необхідні пропозиції.

Практична частина до Комплексного державного іспиту ОС «бакалавр» – самостійно виконана робота студента, яка свідчить про вміння автора працювати з літературою, узагальнювати та аналізувати фактичний матеріал, використовувати теоретичні знання і практичні навички, отримані під час оволодіння відповідною освітньо-професійною програмою; має елементи наукового дослідження.

Практична частина – це самостійне індивідуальне завдання навчально-дослідницького, теоретико-прикладного характеру, яке виконується студентом на завершальному етапі фахової підготовки і є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань, уміння їх застосовувати для виконання конкретних наукових, технічних, економічних, соціальних та виробничих завдань.

Практична частина комплексного державного іспиту повинна представляти закінчену розробку актуальної наукової проблеми. Вона повинна:

- бути актуальною, мати новизну, виконуватись на рівні сучасних досягнень науки і техніки;
- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати у студентів творчий пошук нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури;
- передбачати вибір оптимальних рішень на основі застосування знань з

психодіагностики та математичних методів обробки результатів дослідження з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки;

- пов'язуватись з планами наукових досліджень керівника, кафедри, інших наукових підрозділів закладу;

- узагальнювати і розвивати науково-дослідницькі уміння студента, без чого неможлива якісна підготовка фахівця.

Тематика практичної частини Комплексного державного іспиту з психології повинна відповідати професійним завданням, зафіксованим в освітньо-кваліфікаційній характеристиці відповідного освітнього ступеня та напряму підготовки (освітньої програми).

Перелік тем практичної частини формується випусковими кафедрами, оновлюється кожного навчального року та затверджується рішенням вчених рад факультетів.

Тематика практичної частини пропонуються студентам на початку навчального року. Студентам надається право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

Для затвердження практичної частини та призначення наукового керівника студент не пізніше 15 вересня навчального року подає письмову заяву на ім'я декана факультету із зазначенням теми. До 25 вересня теми затверджують на засіданні кафедри та призначають наукових керівників роботи. Заяву студента підписують завідувач відповідної кафедри, науковий керівник та декан факультету; вона зберігається на кафедрі.

Додаток Е. *Форма заяви про затвердження теми практичної частини Комплексного державного іспиту з психології.*

Науковими керівниками практичної частини призначають висококваліфікованих фахівців кафедри з числа професорів і доцентів. Після затвердження на кафедрі теми студент разом із науковим керівником розробляє індивідуальний план-графік виконання практичної частини Комплексного державного іспиту з психології із зазначенням усіх етапів та термінів її виконання, який підписує студент, науковий керівник та затверджується на засіданні відповідної кафедри. Безпосередній контроль за виконанням відповідно до календарного плану здійснює науковий керівник.

Зміст практичної частини Комплексного державного іспиту з психології повинен відповідати стандартам вищої освіти. Робота має бути актуальною, скерованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, тощо, розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відображати

практичне значення одержаних результатів, їх апробацію та впровадження в сферу практичної діяльності.

Вимоги до структури

Практична частина Комплексного державного іспиту з психології повинна мати таку структуру:

1. Титульна сторінка, *Додаток Ж*
2. Зміст, *Додаток З*
3. Вступ
4. Теоретичний розділ, *Додаток И*
5. Емпіричний розділ
6. Висновки
7. Список використаних джерел, *Додаток К*
8. Додатки

Об'єм роботи – 30-35 сторінок друкованого тексту.

Вступ має містити основні структурні елементи наукового дослідження:

1. Актуальність дослідження
2. Об'єкт дослідження
3. Предмет дослідження
4. Мета дослідження
5. Завдання дослідження
6. Теоретико-методологічна основа дослідження
7. Методи дослідження
8. База дослідження
9. Практична значущість одержаних результатів

Теоретичний розділ повинен містити короткий аналіз сучасних досліджень проблеми за останніх 3-5 років, мати посилання на використані джерела, *Додаток И*, що продемонструє наукову культуру студента та розміщуватися, приблизно, на 5-7 сторінках наукового тексту.

Емпіричний розділ – складається із підрозділів (за класичною схемою наукового дослідження): 2.1. Опис вибірки та методик дослідження; 2.2. Опис власне проведеного емпіричного аналізу проблеми.

У **висновках** викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в дослідженні. У першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. У висновках необхідно наголосити на якісних і

кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Кожен з таких висновків - це чітка відповідь на поставлене в дослідженні завдання (слід звірятися із завданнями, визначеними у вступі до наукового дослідження).

Список використаних джерел має відповідати вимогам до оформлення, і налічувати 10-20 найменувань сучасних досліджень з проблеми. Ознайомитися з правилами оформлення можна за списком використаних джерел до даного видання, в яких міститься детальний опис його оформлення та приклади оформлення різного типу джерел, або на сайті університету в положенні про оформлення використаних джерел до наукових робіт, *Додаток К*.

До **додатків** за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал. Кожний додаток повинен починатись з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток” і велика літера, що позначає додаток (великі літери української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, і, Ї, Й, О, Ч, Ь**).

Написання практичної частини до комплексного державного іспиту з психології має на меті систематизувати, закріпити, розширити теоретичні та практичні знання зі спеціальності та освітньої програми, виявити навички застосування цих знань при вирішенні конкретних наукових завдань. Майбутнім фахівцям важливо розвивати навички самостійної роботи, опановувати методику дослідження та експериментувати, з’ясовувати підготовленість до самостійної роботи.

Додаток Д

Зразок заяви про повторний допуск до державної атестації

Ректоріві

Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
проф. Коцану І. Я.

(прізвище)

(ім'я, по батькові)

Адреса:

Номер контактного телефону:

Заява

Прошу повторно допустити до державної атестації на ____ курсі, групи _____, _____ факультету за напрямом підготовки (спеціальністю) «_____» денної (заочної) форми навчання для здобуття ОС «бакалавр» («магістр»).

(дата)

(підпис)

До заяви додаються:

- витяг з наказу про відрахування (головний корпус, кабінет № 125);
- копія паспорта (1, 2 сторінки);
- завірена копія свідоцтва про укладення (розірвання) шлюбу (для осіб, які змінили прізвище);
- згода на обробку персональних даних;
- документ про освіту.

Заява має бути завізована:

- керівником факультету (інституту);
- навчальним відділом (про наявність вільного ліцензованого місця, головний корпус, кабінет № 305);
- юридичним відділом (головний корпус, кабінет № 117);
- проректором з науково-педагогічної і навчальної роботи та рекрутації (головний корпус, кабінет № 302).

Заява подається у відділ кадрів на розгляд ректоріві (головний корпус, кабінет № 125).

Додаток Е

Форма заяви про затвердження теми практичної частини Комплексного державного іспиту з психології

Декану

_____ (назва факультету)

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

_____ (прізвище, ініціали)

студента (ки) _____ групи
спеціальності _____
освітньої програми _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Заява

Прошу затвердити тему практичної частини Комплексного державного іспиту з психології

Науковим керівником прошу призначити

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Дата

Підпис

Візи:

Завідувач кафедри _____

Керівник практичної частини

Комплексного державного іспиту з психології _____

Додаток Ж

Зразок оформлення титульної сторінки до практичної частини

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Кафедра _____

(великими літерами: 14 п/ж шр., через 1 інтервал)

Практична частина Комплексного
державного іспиту з психології
на правах рукопису

ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ студента

(великими літерами, 14 п/ж шрифтом)

НАЗВА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ Комплексного
державного іспиту з психології

(великими літерами: 18-24 п/ж шр.)

Спеціальність: _____ « _____ »
код назва спеціальності

Освітньо-професійна програма _____
назва

Робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

Науковий керівник:

ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ,

(великими літерами, 14 п/ж шрифтом)

вчене звання, наук. ступінь, (посада)

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ПОДАННЯ В ДЕК

Протокол № _____
засідання кафедри _____
від _____ 201_ р.

Завідувач кафедри
(_____) _____
ПІБ

ЛУЦЬК - 2019

Додаток 3

Зразок оформлення змісту до практичної частини

2

ЗМІСТ

ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1 НАЗВА		
1.1.	Назва першого підрозділу розділу 1.....	5
1.2.	Назва другого підрозділу розділу 1.....	10
РОЗДІЛ 2 НАЗВА		
2.1.	Назва першого підрозділу розділу 2.....	16
2.2.	Назва другого підрозділу розділу 2.....	21
ВИСНОВКИ		32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		34
ДОДАТКИ		37

Додаток II

Зразок оформлення посилань на використані джерела в основному тексті наукової роботи

Різновидами простого плану є так звані описові, або картинні плани, де кожний пункт створює повний образ історичної події. Простий план може розкривати ознаки певного історичного поняття. Відомий методист П.В. Гора умовно називав такий план змістовно – історичним [32]. Складний план, або розгорнутий, передбачає окрім уміння виділяти головне у змісті, ще й уміння розрізняти другорядне. Основу такого плану становить простий план, у якому певна частина пунктів, в свою чергу, пояснюється та уточнюється за допомогою системи підпунктів [7, с. 5-12].

В методичній літературі представлені різні точки зору на класифікацію понять [12; 14; 17; 24; 28; 32; 57], але більшість методистів сходяться на двох критеріях визначення історичних понять [62, с. 15]: критерій за змістом; критерій за ступенем узагальнення.

Як бачимо, етапи засвоєння виділяються ними не за якісними змінами процесу пізнавальної діяльності, а "за результатами, продуктами, які відстають невідомої діяльності". "Процес становлення понять представляє собою поступовий підйом від орієнтування на ізольовані, зовнішні, випадкові ознаки до орієнтування на систему суттєвих ознак, які характеризують суть явища чи предмета" [91, с. 150]. Ми згодні з думкою Н.Ф.Тализіної, що вони являють собою процес засвоєння знань як рух від одних помилок до інших, що не відображає його психічної природи і не може вважатися адекватним навіть у застосуванні стихійно до складової пізнавальної діяльності [там таки, с. 237].

Наше дослідження спирається на принципи, викладені в проекті психологічної концепції проектування нових технологій навчання і розвитку дітей В.В. Рубцовим і ін. [84, с. 10-12].

При порівнянні різних напрямків досліджень психологічних умов формування наукових понять можна сказати про принципову різницю щонайменше трьох підходів.

Представники першого підходу [9; 12; 13; 53; 69; 83; 99] в якості джерел формування розумових дій і операцій і пов'язаних з ними понять розглядають процеси аналізу, синтезу, узагальнення і абстракції, які мають загальний характер і слугують психологічними умовами вирішення суб'єктом розумових задач.

Додаток К

Зразок оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Зокрема потрібну інформацію можна одержати із таких міждержавних і державних стандартів: ГОСТ 7.1 -84 «СИБИД. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «СИБИД. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила», ГОСТ 7.11-78 «СИБИД. Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках в библиографическом описании».

Книги

Однотомний документ

Один автор

1. Вірна Ж. П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : монографія / Ж. П. Вірна. — Луцьк : Ред-вид. відд. «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. — 320 с.
2. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии / А. Адлер ; [пер. с англ. А. Боковикова]. — Москва : Академический проект, 2007. — 240 с. — (*Серия «Психологические технологии»*).
3. Санникова О. П. Феноменология личности // Избранные психологические труды / О. П. Санникова. — Одесса : СМІЛ, 2003. — 256 с.
4. Максименко С. Д. Генеза буття особистості : монографія / С. Д. Максименко. — Київ : Вид-во ТОВ «КММ», 2006. — 240 с.

Два автори

5. Засекіна Л.В. Вступ до психолінгвістики : Навч. посібн. / Л.В. Засекіна, С.В. Засекін. — Острого: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2002. — 168 с.
6. Максименко С. Д. Психологія особистості / Максименко С. Д., Максименко К. С., Папуча М. В. — Київ : Вид-во ТОВ «КММ», 2007. — 296 с.
7. Мушкевич М.І. Основи психотерапії : навч.посіб. / М.І.Мушкевич, С.Є.Чагарна ; за ред. М.І.Мушкевич. — Луцьк : Вежа-Друк, 2014. — 420 с.
8. Титаренко Т. М. Запобігання емоційному вигоранню в сім'ї як фактор гармонізації сімейних взаємин / Т. М. Титаренко, О. Я. Кляпець. — Київ : Міленіум, 2007. — 142 с.

9. Смирнов Б. А. Психология деятельности в экстремальных ситуациях / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова. – Харьков : изд-во «Гуманитарный центр», 2007. – 292 с.

Три автори

10. Коцан І. Я. Психологія здоров'я людини: Навчальний посібник / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич ; за ред. І. Я. Коцана. – Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – 316 с.

11. Ложкин Г.В. Психология здоровья человека : учебное пособие / Г.В. Ложкин, М.И. Мушкевич, Ю.А. Бохонкова ; под ред. проф. Г.В. Ложкина. – Луганск : Изд-во «Ноулидж», 2012. – 288 с.

12. Ложкин Г. В. Психология здоровья человека / Г. В. Ложкин, О. В. Носкова, И. В. Толкунова ; [под ред. В. И. Носкова]. – Севастополь : Вебер, 2003. – 257 с.

Чотири автори

9. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я : навч. посіб. / [М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, А. Ф. Косенко, Т. І. Кочергіна]. – Київ : ІНК ОС, 2002. – 272 с.

10. Психогении в экстремальных условиях / [Ю. А. Александровский, О. С. Лобастов, Л. И. Спивак, Б. П. Щукин]. – Москва : Медицина, 1991. – 96 с.

П'ять і більше авторів

11. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Лушихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Харьков : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. : ил., табл. — Авт. указаны на обороте тит. л. — Библиогр.: с. 504—510.

12. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.] ; Укр. ін-т соц. дослідж. — Київ : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. : іл., табл. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13). — Авт. зазначено на звороті тит. арк. — Бібліогр.: с. 84—85 та в підрядк. прим.

Без автора

13. Ревіталізація психогенези депривованої особистості : [монографія] / За заг. ред. проф. Я. Гошовського. — Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2015. — 578 с.

14. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям : колективна монографія / М.Мушкевич, Р.Федоренко, А.Мельник [та ін.] ; за заг. ред. М.Мушкевич. — Луцьк : Вежа-Друк, 2015. — 260 с.

15. Діалогічність як форма існування і розвитку особистості: монографія / [за заг. ред. Г. О. Балла, М. В. Папучі]. — Ніжин : Міланік, 2007. — 343 с.

13. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології = Problems of Typological and Quantitative Lexicology : [зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с. : іл., табл. — Текст: укр., рос., англ. — Бібліогр. в кінці ст.

Багатотомний документ

14. Гефеле О. Ф. Социальная адаптация личности в ситуациях неопределенности / О. Ф. Гефеле // Ежегодник Российского психологического общества : [в 8 т.] : материалы 3-го Всероссийского съезда психологов, 25–28 июня 2003 г. — Санкт-Петербург, 2003. — Т. 2. — С. 319–321.

17. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознав., Ін-т укр. археографії та джерелознав. ім. М. С. Грушевського. — Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007—. — (Джерела з історії науки в Україні). — Бібліогр. в підрядк. прим. Ч. 2 : Додатки. — 2007. — 573, [1] с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 346—370 (2046 назв). — Імен. покажч.: с. 529—554. — Геогр. покажч.: с. 555—565.

18. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005—. — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

19. Чепа М.-Л. Віковий та професійний розвиток людини: проблеми гармонізації /М.-Л. Чепа // Конструктивна психологія і професіоналізація особистості 1. : Мат. міжрегіонал. наук. семінару. — Луцьк : Вежа, 2002. — С. 85–92.

20. Іванашко О.Є. Психологічні чинники особистісного ортобіозу як умови адаптації до пенсійного віку в умовах УТВ (на базі Волинського Акме-Університету) // Психогенеза особистості: норма і девіації : зб. наук. Статей і тез [гол. ред. проф. Я.Гошовський]. — Луцьк: Вежа-Друк, 2017. - С. 71-80.

21. Мешко Г. М. Проблема збереження і зміцнення професійного здоров'я педагога у діяльності шкільної психологічної служби / Г. М. Мешко, О. І. Мешко // Освітні вимірювання в інформаційному суспільстві: міжнар. наук.-практ. конф., 26-29 трав. 2010 р. : тези доп. — Київ, 2010. — С. 97–98.

22. Лазорко О.В. Феномен професійної безпеки: категоріально-понятійні пріоритети і принципи інтерпретації / О.В. Лазорко. — Развитие науки в XXI веке : Сб. ст. научно-инфор. центра «Знание» по мат. XIV междунар. заоч. науч.-практ. конф. : 3 часть. — Х. : Науч.-информ. центр «Знание», 2016. — С. 93-98.

Словники

31. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Харків : Халімон, 2006. — 175, [1] с. : табл. — Алф. покажч. ст.: с. 166—175.

32. Тимошенко З.І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко ; Європ. ун-т. — Київ : Європ. ун-т, 2007. — 57 с. : табл.

33. Українсько-німецький тематичний словник = Ukrainisch-deutsches thematisches Wörterbuch : [близько 15 000 термінів / уклад. Н. Яцко та ін.]. — Київ : Карпенко, 2007. — 219 с.

34. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — Київ : К.І.С., 2006. — 138 с. : іл., табл.

Атласи

35. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — Київ : Варта, 2006. — 217, [1] с. : іл., табл., портр., карти.

36. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О.Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 217—218.

37. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Курда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Харків : Ранок, 2005. — 96 с. : іл. — Алф. покажч.: с. 94—96.

Законодавчі та нормативні документи

38. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — Київ : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).

39. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько ; М-во охорони здоров'я України, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезп. м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики. — Київ : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. : табл. — (Нормативні директивні правові документи).

40. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — Київ : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. : іл., табл. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція). — Бібліогр.: с. 73.

Стандарти

41. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — Київ : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. : табл. — (Національний стандарт України).

42. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. : табл. — (Національні стандарти України). — Текст: нім., англ., фр., рос., укр.

43. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. : табл. — (Національний стандарт України)

Каталоги

44. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с. : табл. — Библиогр.: с. 277 (6 назв.).

45. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.] ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с. : іл., табл.

46. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с. : іл.

47. Горницкая И.П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. ; Донец. ботан. сад НАН Украины. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с., [4] л. ил. : табл. — Библиогр.: с. 226—227 (28 назв.). — Алф. указ. рус. и латин. назв. растений: с. 181—192.

Бібліографічні показники

48. Куц О.С. Бібліографічний показник та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році : спец.: 24.00.01 — олімп. і проф. спорт, 24.00.02 — фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення, 24.00.03 — фіз. реабілітація / О. Куц, О. Вацеба ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. : табл. — Текст: укр., рос., англ.

49. Систематизований показник матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [уклад.

Кириш Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).

Дисертації, Автореферати дисертацій

52. Гошовський Я. О. Психолого-педагогічні основи ресоціалізації депривованих підлітків : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Гошовський Ярослав Олександрович ; АПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. — Київ, 2009. — 464 арк. — укр.

53. Гошовський Я. О. Становлення образу Я в підлітків школи-інтернату в умовах депривації батьківського впливу : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Гошовський Ярослав Олександрович. — Київ, 1995. — 24 с. — укр.

54. Попков В. В. Психические факторы адаптации личности к служебно-боевой деятельности : дис. ... канд. психолог. наук : 19.00.01 / Новосибир. гос. пед. ун-т ; Попков Владимир Васильевич. — Новосибирск, 1999. — 199 с.

55. Нестеренко Н. А. Влияние статусной структуры взаимодействия индивида и общности на формирование субъектности личности старшеклассников в условиях вариативного образования : автореф. дис. ... канд. психолог. наук : 19.00.05 / Нестеренко Н. А. ; Курс. гос. пед. ун-т. — Курск, 2000 — 15 с.

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

56. Вірна Ж. П. Професійний простір особистості: від ознак дисциплінарності до реальності суб'єктивного моделювання / Ж. П. Вірна // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка, Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. — Кам'янець-Подільський, 2014. — Вип. 23. — С. 100–111.

57. Гошовський Я.О. Самоакцептивна атрибуція в контексті особистісного самоприйняття / Я.О.Гошовський, Д.Т. Гошовська. // Психологічні перспективи / [редкол.: Л. Засєкіна та ін.]. — Луцьк, 2013. — Вип. 22. — С. 40-49.

58. Чепелева Н. В. Формування професійної компетентності психолога / Н. В. Чепелева // Актуальні проблеми психології : наук. зап. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. акад. С. Д. Максименка. — Київ, 1999. — Вип. 19. — С. 241–248.

59. Анцыферова Л. И. Личность в трудных жизненных условиях: переосмысление, преобразование ситуации и психологическая защита / Л. И. Анцыферова // Психолог. журн. — 1994. — Т. 15, № 1. — С. 3–19.

60. Іванашко О.Є. Формування позитивних відносин між суб'єктами інтегрованого навчання / О.Є.Іванашко // Психологічні перспективи / [редкол.: Л. Засєкіна та ін.]. — Вип. 23. — Луцьк: Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014.- С. 54-64.

61. Коширець В. В. Інформаційний простір особистості: інтерпретаційні протиріччя визначення / В. В. Коширець // Психологічні перспективи / [редкол.: Л. Засєкіна та ін.]. – Луцьк, 2010. – Вип. 17. – С. 118–125.

62. Virna Zh. Professional Deformations: Tendencies, Dynamics and Risks of Manifestation [Electronic resource] / Zh. Virna // Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. – Vol 28, No 2 (2015). – P. 123-136. – Available from: <https://journals.umcs.pl/j/article/download/2553/2923> (Cited 2017, 31 Januar).

63. Трунов Д. Г. Профессиональная деформация практического психолога / Д. Г. Трунов // Психолог. газ. – 1998. – № 1. – С. 12–13.

64. Реан А. А. К проблеме социальной адаптации личности / А. А. Реан // Вестник СПбГУ. Серия 6. – Санкт-Петербург, 1995. – Вып. 3, № 20. – С. 74–79.

65. Павленко В. В. Поняття професійного стресу та стресової ситуації в психології й педагогіці / В. В. Павленко // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – Київ, 2003. – Т. 5, ч. 4. – С. 243–250.

66. Миронець С. М. Психологічні особливості професійної діяльності фахівців аварійно-рятувальних підрозділів МНС України. / С. М. Миронець // Вісн. Київ. міжнар. ун-ту. Серія: Педагогічні і психологічні науки. – Київ, 2002. – Вип. 1. – С. 228–239.

67. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. — Бібліогр.: с. 14.

Електронні ресурси

68. Маклаков А. Г. Формирование адаптационного потенциала личности и его развитие в процессе обучения в вузе [Электронный ресурс] / А. Г. Маклаков, А. А. Сидорова // Вестн. Ленинград. гос. ун-та им. А. С. Пушкина. – 2011. – Т. 5, № 4. – С. 41–51. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-adaptatsionnogo-potentsiala-lichnosti-i-ego-razvitie-v-protssesse-obucheniya-v-vuze> (дата обращения: 30.01.17). – Название с экрана.

69. Кундиев Ю. Профессиональное здоровье в Украине [Электронный ресурс] / Ю. Кундиев, А. Нагорная, В. Черняк. – Киев : Авиценна, 2007. – 394 с. – Режим доступа: <http://opb.org.ua/2617/1/%D0%A1%D0%A2%D0%A0%201-2.pdf> (дата обращения: 30.01.17). – Название с экрана.

70. Кукса В. О. До еволюції визначення поняття «здоров'я» [Електронний ресурс] / В. О. Кукса // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : зб. наук. пр. – Київ, 2004. –

Режим жоступу: <http://library.rehab.org.ua/ukrainian/phis/kuksa/> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.

71. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П.М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика = Medical student's library : започатк. 1999 р.) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера.

61. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.

62. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003") [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

Примітки:

1. *Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».*

2. *Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.*

Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язкові і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Матеріали до організації навчального процесу у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки / упоряд. С. В. Гаврилюк, Л. О. Заєць. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – 436 с.
2. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт / О. Є. Іванашко. – Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2017. – 68 с.

